

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุขและสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศไทย โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อให้คนพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม อย่างสมดุลและสามารถสร้างเสริมความก้าวหน้าให้แก่ประเทศได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 และจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามนโยบายของรัฐอันเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองของประเทศไทยปัจจุบัน มี โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทำหน้าที่จัดการศึกษาภาคบังคับในจังหวัดพิษณุโลก จำนวนทั้งสิ้น 452 โรงเรียน 2 สาขา (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. 2544 : 1)

การที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จะดำเนินการให้บรรลุหน้าที่และวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้นั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในสถานศึกษานั้นๆ และบุคคลที่มีบทบาทสำคัญพร้อมที่จะเป็นตัวจัดการสำคัญในสถานศึกษา ให้แก่ ผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้ที่มีหน้าที่และเป็นผู้ทรงสำคัญในฐานะผู้นำและผู้สั่งการ โดยจะต้องทำหน้าที่ด้านการบริหาร การอำนวยความสะดวก การกระตุ้น การสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา อาจเกิดจากสาเหตุหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะปฏิบัติงานได้ดีก็ต่อเมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีขวัญ กำลังใจในการทำงานดี ซึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อผลการ จัดการศึกษาของโรงเรียนและของรัฐด้วย

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองน้ำที่ที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เช่นนี้ ย่อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อระบบต่อขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นอย่างมาก เนื่องจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองน้ำที่เป็นตัวกลางในการประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องต่าง ๆ เช่น การพิจารณาความต้องการของชั้นเรียน การจัดการห้องเรียน ครุภัณฑ์ การบริหารงานบุคคล การใช้อาคารสถานที่ เป็นต้น เหล่านี้ย่อมเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขวัญ กำลังใจในการทำงานทั้งสิ้น ในการปฏิบัติ

งานใดๆ ตามเมื่อคนมีความสนใจหรือเดิมใจทำ ก็จะรู้สึกเพลิดเพลินแทนที่จะเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายที่ต้องการกระทำเพียงเพื่อแลกเปลี่ยนกับค่าตอบแทนก็จะกล้ายเป็นสิ่งที่สนุกและสร้างความสุข ความภูมิใจให้แก่เข้าและไม่อยากให้เกิดความบกพร่องขึ้น ผลงานจึงเป็นไปอย่างสมบูรณ์ เท่าที่ปัญญาความรอบรู้และความสามารถอำนวยให้ ตรงกันข้ามกับคนที่ต้องการทำโดยไม่เดิมใจหรือรู้สึกว่าถูกบังคับ ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ผลงานที่ได้ก็ต้องเท่ากับหรือน้อยกว่าที่ได้รับ คำสั่งหรือมอบหมาย ดังนั้น การบำรุงขวัญหรือกำลังใจ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานจึงนับว่าสำคัญยิ่ง ทั้งนี้ เพราะว่าถ้าหากบุคคลมีขวัญ กำลังใจดีแล้วการปฏิบัติงานก็มีชีวิตชีวา มีความหวัง มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีเจตคติที่ดีต่องานและเพื่อนร่วมงาน ความสามัคคีในหมู่คณะ ความรัก ความภูมิใจในอาชีพที่ตนปฏิบัติอยู่เป็นจุดหมายที่สำคัญของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

สภาพขวัญ กำลังใจของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปัจจุบันผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถทราบความคิดเห็นและเจตคติของผู้บริหารรวมถึงความมั่นใจ ตั้งใจ เดิมใจ เสียสละ และมีขวัญ กำลังใจที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่วางเอาไว้หรือไม่ รวมทั้งมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและผู้บังคับบัญชาในการนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงานและบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อเป็นแนวทางและสนับสนุนให้ผู้มีอำนาจที่จะดำเนินการเสริมสร้างมั่นใจขึ้น กำลังใจในการปฏิบัติงานให้มีระดับสูงยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จมากขึ้น กำลังใจในการปฏิบัติงานให้มีระดับสูงยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จมากขึ้น

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานิจัยที่ส่งผลต่อขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญ กำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุราชการ ประสบการณ์ในการบริหารงาน ขนาดโรงเรียน และเงินเดือน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อข้อบัญญัติสำหรับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2544 ซึ่งจำแนกได้ 7 ด้าน คือ

- 1.1 สภาพแวดล้อมในการทำงาน
- 1.2 การประสบผลสำเร็จต่อการทำงาน
- 1.3 การมีความรับผิดชอบ
- 1.4 ความมั่นคงในการทำงานและรายได้
- 1.5 ความพึงพอใจในตำแหน่งงาน
- 1.6 ความประทับใจในการปกครองของผู้บังคับบัญชา
- 1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ประจำรอบด้วย อําเภอเมือง บางระกำ วังทอง แมคราช พรหมพิราม บางกระฐุ่ม ชาติดราภาร นนินมูลบูรณะ และวัดโนนสก์ รวม 9 อําเภอ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 452 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งได้มายโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified – Random Sampling) และกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มจากอําเภอ ร้อยละ 86.60 จำนวน 9 อําเภอและแต่ละอําเภอ สุ่มตามขนาดของโรงเรียน ร้อยละ 86.73 ให้วางจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 392 คน

3. ตัว变量ที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำแนกเป็น

- 3.1.1 เพศ แบ่งออกเป็น
 - 3.1.1.1 ชาย
 - 3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ แบ่งออกเป็น

3.1.2.1 ระหว่าง 35 - 45 ปี

3.1.2.2 มากกว่า 45 ปี

3.1.3 วุฒิการศึกษา แบ่งออกเป็น

3.1.3.1 ปริญญาตรี

3.1.3.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 อายุราชการ แบ่งออกเป็น

3.1.4.1 น้อยกว่า 11 ปี

3.1.4.2 ระหว่าง 11 – 15 ปี

3.1.4.3 มากกว่า 15 ปี

3.1.5 ประสบการณ์ในการบริหาร แบ่งออกเป็น

3.1.5.1 น้อยกว่า 6 ปี

3.1.5.2 ระหว่าง 6 – 15 ปี

3.1.5.3 มากกว่า 15 ปี

3.1.6 ขนาดของโรงเรียน แบ่งออกเป็น

3.1.6.1 ขนาดเล็ก

3.1.6.2 ขนาดกลาง

3.1.6.3 ขนาดใหญ่

3.1.7 เงินเดือน แบ่งออกเป็น

3.1.7.1 น้อยกว่า 15,001 บาท

3.1.7.2 ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท

3.1.7.3 มากกว่า 20,000 บาท

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อข้อบัญญัติ กำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดส่วนงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2544 โดยจำแนกเป็น 7 ด้าน คือ

3.1.1 สภาพแวดล้อมในการทำงาน

3.1.2 การประสบผลสำเร็จจากการทำงาน

3.1.3 การมีความรับผิดชอบ

3.1.4 ความมั่นคงในการทำงานและรายได้

3.1.5 ความพึงพอใจในตำแหน่งงาน

3.1.6 ความประทับใจในการปกครองของผู้บังคับบัญชา

3.1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาว่ามีข้อควรปรับปรุงและพัฒนาในด้านใดบ้าง ในอนาคตพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จะมีการยุบรวมสำนักงานการประถมศึกษาอ่าเภอแต่ก็สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานได้

2. ผลการวิจัยจะทำให้สำนักงานการประถมศึกษาอ่าเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงพัฒนาระบบการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ในอุปสรรคการปรับปรุงแก้ไขและเพื่อเป็นแนวทางเสนอให้ผู้มีอำนาจตัดสินการเสริมสร้างบำรุงชีวัญญาสังใจในการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาด้านประถมศึกษาในภาพรวมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่มีเพศต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่มีอายุต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่มีภาระสอนคุณภาพต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

4. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่มีอายุวันทำงานต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

5. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

6. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่มีขนาดต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

7. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่มีเงินเดือนต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักจัด หมายถึง สิ่งที่เป็นแรงกระดันหรือมีส่วนสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนประเมินคุณภาพ นักศึกษา มีข่าวญี่ปุ่น กำลังใจ ในการปฏิบัติงาน
2. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานที่จัดการศึกษาภาคบังคับตั้งแต่ระดับ ชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (หรือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ทำการเปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น)
3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
4. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก หมายถึง หน่วยงานราชการของสำนักงานการประถมศึกษาอีสานและโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยมีฐานะเป็นกอง มีระเบียบการปกครองตามพระราชบัญญัติฉบับเป็นการบริหารราชการส่วนภูมิภาค
5. เพศ หมายถึง เพศของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกได้ 2 ระดับ คือ เพศชาย และ เพศหญิง
6. อายุ หมายถึง อายุจริงของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกได้ 2 ระดับ คือ อายุระหว่าง 35 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี
7. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกได้ 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
8. อายุราชการ หมายถึง อายุการรับราชการตั้งแต่เมื่อเข้ารับราชการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกได้ 3 ระดับ คือ อายุราชการน้อยกว่า 11 ปี อายุราชการระหว่าง 11 – 15 ปี และอายุราชการมากกว่า 15 ปี
9. ประสบการณ์ในการบริหารงาน หมายถึง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน จำแนกได้ 3 ระดับ คือ ประสบการณ์การบริหารโรงเรียนน้อยกว่า 6 ปี ประสบการณ์การบริหารโรงเรียนระหว่าง 6 – 15 ปี และประสบการณ์การบริหารโรงเรียนมากกว่า 15 ปี
10. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำแนกได้ 3 ระดับ คือ ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 121 – 300 คน และขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน
11. เงินเดือน หมายถึง เงินเดือนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับในปัจจุบัน จำแนกได้ 3 ระดับ คือ เงินเดือนน้อยกว่า 15,001 บาท เงินเดือนระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท และเงินเดือนมากกว่า 20,000 บาท

12. ขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพจิตใจ ความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความประทับใจหรือเจดีย์ของผู้บริหารโรงเรียนประจำศึกษา สังกัดสำนักงานการประดิษฐ์ศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่มีต่องค์กรหรือหน่วยงานในการที่จะตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมต่อการปฏิบัติงาน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญ 7 ด้าน คือ

12.1 สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง ความรักและภาคภูมิใจที่มีต่อโรงเรียน ความปลดปล่อยในโรงเรียน ความเพียงพอของอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ระบบการทำงานของโรงเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความภาคภูมิใจและดีใจที่มีผู้กล่าวถึงโรงเรียนใน益ดี ความสะดวกสบายของห้องทำงาน มีแสงสว่างและการระบายอากาศภายในห้องทำงานและความสะดวกในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

12.2 การประสบผลสำเร็จต่อการทำงาน หมายถึง การทำงานได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงาน การแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง การได้รับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ การได้รับการอบรมหมายงานซึ่งมากพอที่จะทำให้กับความสามารถ การทำงานที่รับผิดชอบและงานที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลลัพธ์ด้วยตัวเอง ประสบความสำเร็จ การมีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้สำเร็จและการยอมรับความสำนึกระดับในการทำงานของเพื่อนร่วมงาน

12.3 การมีความรับผิดชอบ หมายถึง ความเอาใจใส่ที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน ความพยายาม อดทน ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ ความเข้าใจต่อบทบาท หน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่ เพื่อนร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความกระตือรือร้นที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ความเสียสละและอุทิศเวลาต่อการปฏิบัติงานและการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของผู้ได้รับคืนน้ำษาอย่างเต็มที่

12.4 ความมั่นคงในการทำงานและรายได้ หมายถึง การได้รับค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม การได้รับสวัสดิการครอบคลุมถึงบุคคลในครอบครัว มีความมั่นคงทางเงินเดือนที่ได้รับเป็นประจำทุกเดือน การได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน การได้รับการพัฒนาการเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างยุติธรรม ความมั่นคงของอาชีพในการรับราชการ และความเพียงพอของเงินเดือนที่มีต่อรายจ่ายภายในครอบครัว

12.5 ความพึงพอใจในตำแหน่งงาน หมายถึง ความเหมาะสมในตำแหน่งงาน การได้รับมอบหมายงานตามความเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจและความสนใจในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งงานที่ได้ทำอยู่ การมีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานประจำและงานพิเศษอื่น ๆ การได้รับการยกย่องและยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ความมั่นใจและเชื่อมั่นในการทำงาน และความสุขต่องานในหน้าที่

12.6 ความประทับใจในการปกคล้องของผู้บังคับบัญชา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา การให้ความเสมอภาคแก่ผู้ร่วมงานของผู้บังคับบัญชา ความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบของผู้บังคับบัญชา การวางแผนด้วยความร่วมมือเป็น

เพื่อนร่วมงานที่ดีและให้คำปรึกษาของผู้บังคับบัญชา การวางแผนเป็นคนเปิดเผย เข้าใจง่ายและปฏิบัติดูเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานของผู้บังคับบัญชา การมีเวลาไฟเระ และกิริยา มารยาทดูอนุน้อมไม่ถือดัว ไม่วางอำนาจของผู้บังคับบัญชาและการร่วมแก้ปัญหาด้วยกันเพื่อร่วมงานอย่างเต็มความสามารถของผู้บังคับบัญชา

12.7 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ดังอุปนิฐานแห่งความเคราะห์ซึ่งกันและกัน สภาพการในการทำงานมีการให้โอกาส การให้เกียรติซึ่งกันและกันและให้ความก้าวหน้า ความสำนึกในการมีจุดหมายการทำงานร่วมกันรวมทั้งผลประโยชน์ที่ได้รับ การเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น สภาพการทำงานที่ทำงานไม่แบ่งพระครุ แบ่งพวก มีความสนใจสนมกันดี การมีความช่วยเหลือกันและแนะนำกันในเรื่องหน้าที่การทำงานเสมอ และความพึงพอใจซึ่งกันและกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล侈หารณ
Pibulsongkram Rajabhat University